

TEZA:

Obwiniony radca prawny w sposób przewlekły prowadził czynności zmierzające do złożenia pozwu o odszkodowanie i zadośćuczynienie, które nie zakończyły się wytoczeniem powództwa lub opinią o braku podstaw do jego złożenia, nieadekwatnie do stanu rzeczywistego informował o podejmowanych czynnościach, w tym o złożeniu pozwu do Sądu, nie zwrócił Mocodawcy dokumentów związanych ze sprawą, pomimo otrzymania takiego żądania – i za ten czyn sąd wymierzył mu karę pieniężną w kwocie 6.000,00 zł.

Sygn.akt:WO-105/22**O R Z E C Z E N I E**

z dnia 25 października 2022 r.

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:****Przewodniczący:** SWSD Marta Stryjek**Sędziowie:** SWSD Tomasz Prokopiuk

SWSD Piotr Trębicki (sprawozdawca)

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Mariusza Łątkowskiego
po rozpoznaniu w dniu 25 października 2022 r. w Warszawie na rozprawie
sprawy radcy prawnego W.K., obwinionego o to, że w okresie od 2018 r. do kwietnia 2021 r.
w (...), będąc pełnomocnikiem Pana S.K.:

- a) w sposób przewlekły prowadził czynności zmierzające do złożenia pozwu o odszkodowanie i zadośćuczynienie, które nie zakończyły się wytoczeniem powództwa lub opinią o braku podstaw do jego złożenia,
- b) nieadekwatnie do stanu rzeczywistego informował o podejmowanych czynnościach, w tym o złożeniu pozwu do Sądu,
- c) nie zwrócił Mocodawcy dokumentów związanych ze sprawą, pomimo otrzymania takiego żądania,

tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 75 ze zm.) w zw. z art. 6, art. 8, art. 12 ust.1, art. 44 ust. 1 i 3, art. 46 oraz art. 47 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do Uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 roku i za to na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych wymierza mu

karę pieniężną w kwocie 6.000,00 zł
z powodu odwołania obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie o sygn. akt D 52/XI/21,

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie w całości;
2. zasądza od obwinionego radcy prawnego W.K. koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej kwocie 1.800,00 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Orzeczeniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie o sygn. akt D 52/50/21, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał radcę prawnego W.K. winnym popełnienia czynu polegającego na tym, że w okresie od 2018 r. do kwietnia 2021 r. w (...), będąc pełnomocnikiem Pana S.K.:

- a) w sposób przewlekły prowadził czynności zmierzające do złożenia pozwu o odszkodowanie i zadośćuczynienie, które nie zakończyły się wytoczeniem powództwa lub opinią o braku podstaw do jego złożenia,
- b) nieadekwatnie do stanu rzeczywistego informował o podejmowanych czynnościach, w tym o złożeniu pozwu do Sądu,
- c) nie zwrócił Mocodawcy dokumentów związanych ze sprawą, pomimo otrzymania takiego żądania,

tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 75 ze zm.) w zw. z art. 6, art. 8, art. 12 ust. 1, art. 44 ust. 1 i 3, art. 46 oraz art. 47 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do Uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 roku i za to na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych wymierzył mu karę pieniężną w kwocie 6.000 zł.

Obwiniony został także obciążony kosztami postępowania w wysokości 1.250 zł.

Od powyższego orzeczenia w całości w ustawowym terminie odwołał się Obwiniony, zarzucając orzeczeniu Sądu I instancji:

I. obrazę prawa procesowego oraz błędu w ustaleniach faktycznych mających wpływ na treść orzeczenia, a to:

- art. 167 kpk w zw. z art. 366 kpk w zw. z art. 410 kpk w zw. z art. 5 § 2 kpk w zw. z w zw. z art. 64

ust. 1 ustawy z dnia 06.07.1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. Z 2020 r., poz. 75) w zw. z art. 6, art. 8, art. 11, art. 12 ust. 1 i 3, art. 44 ust. 1 i 3, art. 46 i art 47 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (załącznik do Uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z 22.11.2014 r. poprzez wydanie zaskarżonego orzeczenia z bezpodstawnym pominięciem udziału Obwinionego w rozprawie i uniemożliwieniem mu w ten sposób prawa do obrony i w konsekwencji rozstrzygnięciem niewyjaśnionych okoliczności na niekorzyść Obwinionego

- art. 7 kpk w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 06.07.1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 8, art. 11, art. 12 ust. 1 i 3, art. 44 ust. 1 i 3, art. 46 i art. 47 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego poprzez wybitnie swobodną ocenę materiału dowodowego dokonaną z naruszeniem zasady prawidłowego rozumowania;

II. rażąco niewspółmierność orzeczonej kary, bowiem orzeczenie kary pieniężnej w wysokości 6.000 zł, przy obciążeniu Obwinionego dodatkowymi kosztami postępowania w kwocie 1.250 zł, jest karą, która narazi Obwinionego na poważny uszczerbek w koniecznym utrzymaniu Obwinionego i jego rodziny.

W konsekwencji Obwiniony wniósł o:

1. całkowite uniewinnienie Obwinionego od zarzucanych mu czynów, ewentualnie, w razie uznania winy Obwinionego o:
2. ukaranie Obwinionego możliwie najmniej dotkliwszą karą.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Odwołanie nie ma usprawiedliwionych podstaw i nie zasługuje na uwzględnienie.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny stwierdza, iż podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonaną przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, po zapoznaniu się z całokształtem materiału dowodowego zebranego w sprawie, uzasadnieniem orzeczenia sądu I instancji oraz odwołaniem Obwinionego, uznał, że zarzuty sformułowane wobec Obwinionego we wniosku o ukaranie, pozostają uzasadnione i znajdują oparcie w materiale dowodowym sprawy.

W pierwszej kolejności w sprawie należy się zająć zarzutem dot. wydania zaskarżonego orzeczenia z bezpodstawnym pominięciem udziału Obwinionego w rozprawie. Zdaniem Obwinionego uniemożliwiono mu w ten sposób prawa do obrony, a w konsekwencji niewyjaśnione okoliczności rozstrzygnięto na niekorzyść Obwinionego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, że zgodnie z art. 68³ ust. 2 ustawy o radcach prawnych:

„Niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawę, posiedzenie lub na wezwanie

rzecznika dyscyplinarnego nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należycie usprawiedliwią oni swoją nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzanie czynności przed rzecznikiem, albo sąd dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny z ważnych przyczyn uzna ich obecność za konieczną”.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny co do zasady zgadza się z zasadnością ogólnej argumentacji Obwinionego, wskazującej na konieczność udziału Obwinionego w toku postępowania i ochrony jego praw do obrony. Jednak jak słusznie wskazał Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, w przedmiotowej sprawie brak udziału Obwinionego w czynnościach przed Sądem I instancji, nie został przez Obwinionego należycie, zgodnie z wymogami prawa, wykazany. W aktach sprawy znajduje się e-mail Obwinionego z dnia 21 lutego 2022 r., w którym Obwiniony informuje Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, że nie będzie mógł stawić się na rozprawę, z przyczyn zarówno zawodowych jak i osobistych. Jednak jak słusznie wskazał tenże Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, Obwiniony w żadnym zakresie nie wyjaśnił, z jakich to konkretnie przyczyn zawodowych oraz osobistych, nie będzie on mógł być obecny na wyznaczonej rozprawie. Wniosek dotyczył rozprawy, o której Obwiniony był prawidłowo i z wyprzedzeniem powiadomiony. Obwiniony tylko ogólnie wskazał, że ww. powody uniemożliwiają mu uczestnictwo w rozprawie. Dodać można, uzupełniając w tym zakresie słuszne wywody Sądu I instancji, że Obwiniony powodów mających uzasadnić odroczenie terminu rozprawy, nie tylko nie wyjaśnił, ale też nie wskazał, a tym bardziej ich nie udowodnił. Wniosek zawierał bowiem jedynie ogólne przywołanie „rodzaju okoliczności”, nawet ich jednak nie podając.

Z kolei pismo datowane na 24 stycznia 2022 r., było nie tyle wnioskiem o odroczenie rozprawy czy usprawiedliwieniem nieobecności, co prośbą o wyznaczenie terminu rozprawy, łącznie dla różnych postępowań. Obwiniony domagał się rozpoznania istotnego dla sprawy przedmiotowego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, łącznie z dwoma innymi sprawami. Znajdujące się na końcu pisma stwierdzenie o innych obowiązkach Obwinionego znów jest ogólnikowe i niczym nie poparte. Na marginesie Obwiniony wręcz wskazuje Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu w dogodne dla niego wieczorne godziny orzekania, *„nie wcześniej niż o godzinie 16.30, z uwagi na obowiązki zawodowe, rodzinne oraz konieczność dojazdu do (...) z (...)”*.

Dlatego w pełni należy podzielić zapatrywania Sądu I instancji, że tak sporządzony wniosek i usprawiedliwienie Obwinionego, w oczywisty sposób nie spełniło żadnych wymogów wynikających powyżej przywołanego przepisu ustawy o radcach prawnych. Dodając, że Obwiniony jest przecież radcą prawnym, wnioski o niezasadności zarzutu stają się oczywiste.

Po tak oczyszczonym przedpolu dotyczącym zachowania praw procesowych i gwarancji obrony Obwinionego można przejść do oceny zasadności powstałego zarzutu odwołania względem

orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie o sygn. akt D 52/50/21.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny również podziela zapatrywania Okręgowego Dyscyplinarnego, że zebrany w niniejszej sprawie w I instancji materiał dowodowy w pełni potwierdził zasadność zarzutów postawionych Obwinionemu we wniosku o ukaranie, a tym samym zasadność wyroku Sądu I instancji.

W pierwszej kolejności w sprawie za bezsporny należy uznać fakt świadczenia przez Obwinionego pomocy prawnej na rzecz pokrzywdzonego S.K., na podstawie przepisów ustawy o radcach prawnych. W treści odwołania z 9 maja 2022 r. Obwiniony wskazuje, że w sprawie „*poza źródłami osobowymi*”, *nie ma żadnych dowodów wskazujących na winę obwinionego*”. Jednocześnie Obwiniony w żadnym zakresie nie wskazuje, dlaczego to źródła osobowe, miałyby być same przez siebie uznawane za źródła niewiarygodne, czy też źródła mniejszego znaczenia. Warto przywołać, że różne przekazy historyczne, literackie a także przekazy natury religijnej wskazują, są źródła osobowe są wykorzystywane w sądownictwie od tysięcy lat. Oczywiście w obecnej kulturze i przy obecnym stanie techniki łatwo uznać, że wiarygodne są tylko zarzuty poświadczony np. nagraniem czy pismem. Jednak takie zasady nie wynikają ani z przepisów ustawy o radcach prawnych, ani z przepisów Kodeksu postępowania karnego. Zaś zarzuty „poświadczony” np. nagraniem czy pismem, niejednokrotnie bywają bardziej niewiarygodne niż te wynikające z zeznań świadków, za co znów odpowiada wysoki obecny poziom techniki (np. fotomontaże).

Obwiniony sam potwierdził fakt świadczenia pomocy prawnej na rzecz pokrzywdzonego S.K., choć wg oświadczenia Obwinianego, sporny miałyby być zakres tejże pomocy prawnej. Jednak nawet ta hipotetyczna różnica co do zakresu pomocy prawnej, nie wpływa na ocenę zasadności orzeczenia Sądu I instancji, który trafnie przywołał np. zasady wynikające z postanowień Kodeksu Etyki Radcy Prawego w postaci obowiązku wykonywania czynności zawodowych, zgodnie z wiedzą prawniczą, uczciwie i z należytą starannością. A jak trafnie stwierdził Sąd I instancji, niedopuszczalne jest nie tylko niepodjęcie żadnej czynności, pomimo przyjęcia zlecenia i pobrania wynagrodzenia, lecz także świadome, trwające blisko 3 lata, wprowadzanie klienta w błąd co do przebiegu danej sprawy. Takie zachowanie świadczy o szczególnie nagannym postępowaniu radcy prawnego, podważającym zaufanie klienta do radcy prawnego, godzącym w autorytet zawodu i dyskredytującym jego znaczenie. Podczas gdy właśnie zasada lojalności służy budowaniu społecznego zaufania do radców prawnych jako grupy zawodowej.

Trafnie też Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przywołał orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego z 22.01.2014 r. (WO-81/13), w którym stwierdzono:

„przyjęcie zlecenia i otrzymanie wynagrodzenia rodzi po stronie radcy prawnego obowiązek

wykonywania czynności zawodowych zgodnie z wiedzą prawniczą, uczciwie i z należytą starannością. Niepodjęcie żadnej czynności pomimo przyjęcia zlecenia i pobrania wynagrodzenia, unikanie kontaktów z klientem i nieinformowanie o przebiegu sprawy należy ocenić jako szczególnie naganny sposób wykonywania zawodu radcy prawnego.

Powracając do powtórnego w treści odwołania argumentu, że „ W sprawie nie ma żadnego dowodu, poza zeznaniami pokrzywdzonego i jego brata, by okoliczności sprawy wyglądały inaczej”, Wyższy Sąd Dyscyplinarny podnosi, że zgromadzony w sprawie pieczołowity materiał dowodowy, jest przekonujący i spójny. Istotne w sprawie szczegóły działań Obwinionego zgromadzono i ustalono co prawda dzięki zeznaniom świadków, które to zeznania odnoszą się jednak do czasu i przedmiotu zleconej sprawy. A jak już wykazywano, fakt „osobowego charakteru” źródeł dowodowych, w niczym nie umniejsza oceny dokonanej przez Sąd I instancji.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny podziela zapatrywanie, że bezsporny w sprawie fakt zwrotu pokrzywdzonemu całego uiszczzonego na poczet prowadzenia sprawy wynagrodzenia, przemawia także za oceną zmierzającą w kierunku podjęcia się przez Obwinionego szerszego zakresu prowadzenia sprawy, niż tylko oceny przekazanych mu dokumentów. Zresztą przyjęcie zlecenia przez Obwinionego zrodziło po jego stronie, jako radcy prawnego, obowiązek wykonywania czynności zawodowych zgodnie z wiedzą prawniczą, uczciwie i z należytą starannością, nie zaś na podstawie jakichkolwiek zaleceń zleceniodawcy. Takim minimalnym obowiązkiem po stronie Obwinionego był obowiązek np. wydania opinii o braku podstaw do złożenia powództwa w sądzie.

Znów należy się zgodzić z Sądem I instancji, że w sprawie Obwiniony jako radca prawny, był zobowiązany do protokolarnego przekazania otrzymanych dokumentów i mieć na tę okoliczność dowód. W tym miejscu należy podnieść, że próbując wykazać fakt zwrotu dokumentów w sprawie, Obwiniony już co do zasady, w przeciwieństwie np. do przesłuchiwanego w sprawie świadków, nie neguje możliwości i wiarygodności dowodzenia za pomocą „źródeł osobowych”. Własnym ustnym oświadczeniem Obwiniony zdaje się nadawać wyższą moc niż np. zeznaniom świadka.

Tym samym za trafne należy uznać merytoryczne rozstrzygnięcie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego. Zapadło ono, co prawda na podstawie osobowych źródeł dowodowych, jednak przeprowadzone liczne i drobiazgowo zeznania były spójne, logiczne, a także w żadnym zakresie niebudzące wątpliwości. Tym samym Sąd I instancji trafnie ustalił na ich podstawie czas i zakres przedmiotu zlecenia, jak również zaniechanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

W takiej sytuacji także orzeczenie Sądu I instancji w przedmiocie kary pieniężnej w wysokości 6.000 zł, zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wydaje się współmierne do okoliczności sprawy.

Obwiniony nie wykazał, na czym polegać miałyby ryzyko narażenia jego na poważny uszczerbek w koniecznym utrzymaniu Obwinionego i jego rodziny. Wymierzenie kary pieniężnej w wysokości 6.000 zł, w sytuacji pobrania wynagrodzenia przez Obwinionego w wysokości 4.000 zł, a następnie rzekomej zaliczki w wysokości 800 zł, przede wszystkim realizuje cel kary, jakim jest wyeliminowanie tożsamego postępowania w przyszłość. Wymierzona kara spełnia także swój prewencyjny charakter, będąc wyższą od potencjalnych korzyści finansowych radcy prawnego, uzyskanych jako wynagrodzenie za usługi prawne, które miały być świadczone.

Wymierzona przez Sąd I instancji kara trafnie realizuje względy prewencji ogólnej i indywidualnej oraz przede wszystkim uwzględnia stopień winy Obwinionego.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe względy, na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o radcach prawnych w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z 20 marca 2015 r. w sprawie zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.